

“ ఆదిపర్వము ” - విశ్వ విఘ్నాన సర్వస్వమ్

॥ విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్ ॥

ఘ్నాంబరధరం విఘ్నం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
పునస్సవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

॥ శ్రీనివాస ధ్యానమ్ ॥

నమస్తుభ్యం మహాదేవ నారాయణ కృపానిధే ।
పాహి మాం ఫణిశైలేశ భక్తబంధో దయానిధే ॥

॥ మహాభారత శ్రవణ ఫలమ్ ॥

ద్వైపాయనౌష్ఠ పుట నిస్సృతమపుమేయం । పుణ్యం పవిత్రమథ పాపహరం శివం చ ।
యో భారతం సమధిగచ్ఛతి వాచ్యమానం । కిం తస్య పుష్కరజలైరభిషేచనేన ॥

॥ అభీ సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, దేవదేవోత్తమస్య, జగద్రక్షణార్థ, మవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖిలాకోటి
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః, అనుగ్రహప్రసాదేన, సర్వేషాం, భక్తజనానాం, ఆభివ్యాధి,
నివృత్తిద్వారా, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, విషూచికాక్రిమిజనిత, సమస్త, దుష్టభావ నివారణార్థం
సర్వారిష్ట, నివృత్తిద్వారా, సకలశ్రేయో2భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థ, కామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ,
పురుషార్థ ఫల సిద్ధ్యర్థం, వాఙ్మనఃకాయ, ప్రవర్తిత, అనేక జన్మాఘ, నిబర్హణార్థం, సమస్త,
పాపక్షయార్థం చ, శ్రీమన్మహాభారతే, ఆదిపర్వణి, యథాశక్తి, తృతీయా2ధ్యాయాంతర్గత,
శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన, కలిష్టామహా ॥

॥ వ్యోమ ధ్యానమ్ ॥

వ్యోమం వశిష్ఠనప్తారం శక్తేః పౌత్రమకల్మషమ్ ।
పరిశరీత్కలం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్ ॥

వ్యోసాయ విఘ్నరూపాయ వ్యోమరూపాయ విష్ణవే ।
నమో వై బ్రహ్మనిధయే, వాసిష్ఠాయ నమోనమః ॥

॥ అథ శ్రీమద్విష్ణుభారతే ఆదిపర్వణి తృతీయోధ్యాయః ॥

స హాస్తినపురం ప్రాప్య నచిరాద్విప్రసత్తమః ।

సమాగచ్ఛత రాజానముదజ్యో జనమేజయమ్ ॥

॥ 03 - 170 ॥

పురా తక్షశిలాసంస్థం నివృత్తమపరాజితమ్ ।

సమ్యగ్విజయినం దృష్ట్వా సమంతాన్మన్త్రిభిర్వృతమ్ ॥

॥ 03 - 171 ॥

తస్మై జయాశిషః పూర్వం యథాన్యాయం ప్రయుజ్య సః ।

ఉవాచైనం వచః కాలే శబ్దసమ్పన్నయా గిరా ॥

॥ 03 - 172 ॥

ఉదజ్క ఉవాచ

అన్యస్మిన్ కరణీయే తు కార్యే పార్థివసత్తమ ।

బాల్యాదివాన్యదేవ త్వం కురుషే నృపసత్తమ ॥

॥ 03 - 173 ॥

సౌతిరువాచ

ఏవముక్తస్తు విప్రేణ స రాజా జనమేజయః ।

అర్చయిత్వా యథాన్యాయం ప్రత్యువాచ ద్విజోత్తమమ్ ॥

॥ 03 - 174 ॥

జనమేజయ ఉవాచ

ఆసాం ప్రజానాం పరిపాలనేన స్వం క్షత్రధర్మం పరిపాలయామి ।

ప్రబ్రూహి మే కిం కరణీయమద్య యేనాసి కార్యేణ సమాగతస్త్వమ్ ॥

॥ 03 - 175 ॥

సౌతిరువాచ

స ఏవముక్తస్తు నృపోత్తమేన ద్విజోత్తమః పుణ్యకృతాం వరిష్ఠః ।

ఉవాచ రాజానమదీనసత్త్వం స్వమేవ కార్యం నృపతే కురుష్వ ॥

॥ 03 - 176 ॥

ఉదజ్క ఉవాచ

తక్షకేణ మహీష్ట్రేష్ట్ర యేన తే హింసితః పితా ।

తస్మై ప్రతికురుష్వ త్వం పన్నగాయ దురాత్మనే ॥

॥ 03 - 177 ॥

కార్యకాలం హి మన్యే2హం విధిదృష్టస్య కర్మణః ।
తద్గచ్ఛాపచితిం రాజన్ పితుస్తస్య మహాత్మనః ॥ 03 - 178 ॥

తేన హ్యానపరాధీ స దష్టో దుష్టాన్తరాత్మనా ।
పశ్చత్వమగమద్రాజా వజ్రాహత ఇవ ద్రుమః ॥ 03 - 179 ॥

బలదర్పసముత్పిక్తస్తక్షకః పన్నగాధమః ।
అకార్యం కృతవాన్ పాపో యో2దశత్ పితరం తవ ॥ 03 - 180 ॥

రాజర్షివంశగోప్తారమమరప్రతిమం నృపమ్ ।
యియాసుం కాశ్యపం చైవ న్యవర్తయత్ పాపకృత్ ॥ 03 - 181 ॥

హెలాతుమర్హసి తం పాపం జ్వలితే హవ్యవాహనే ।
సర్పసత్రే మహారాజ త్వరితం తద్విధీయతామ్ ॥ 03 - 182 ॥

ఏవం పితుశ్చాపచితిం కృతవాంస్త్యం భవిష్యసి ।
మమ ప్రియం చ సుమహాత్కృతం రాజన్ భవిష్యసి ॥ 03 - 183 ॥

కర్మణః పృథివీపాల మమ యేన దురాత్మనా ।
విఘ్నః కృతో మహారాజ గుర్వర్థం చరతో2నఘ ॥ 03 - 184 ॥

సౌతిరువాచ

ఏతచ్ఛ్రుత్వా తు నృపతిస్తక్షకాయ చుకోప హ ।
ఉదఙ్కవాక్యహవిషా దీప్తో2గ్నిర్హవిషా యథా ॥ 03 - 185 ॥

అపృచ్ఛత్ స తదా రాజా మన్రిణస్తాన్ సుదుఃఖితః ।
ఉదఙ్కపైవ సాంనిధ్యే పితుః స్వర్గగతిం ప్రతి ॥ 03 - 186 ॥

తదైవ హి స రాజేన్ద్రో దుఃఖణోకాఘ్లో2భవత్ ।
యదైవ వృత్తం పితరముదఙ్కాదశ్యణోత్తదా ॥ 03 - 187 ॥

“ప్రహేళిక” - మహాభారతంలోని క్లిష్టమైన శ్లోకాలకు విశ్లేషణ

కర్ణనాలీకనారాచాన్ నిర్ధరంతి శరీరతః ।
వాక్యల్యస్తు న నిర్ధర్తుం శక్యో హ్యవిశయో హి సః ॥

వాక్యాయనా వదనాన్విష్కృతంతి యైరాహతః శోచతి రాత్నహాని ।
పరస్య నా మర్త్యు తే పతతంతి తాన్ పండితో నావసృజేత్ పరేభ్యః ॥

ధృతరాష్ట్ర ఉవాచ

మహాకులేభ్యః స్మృహాయంతి దేవా ధర్మార్థ నిత్యాశ్చ బహుశ్రుతాశ్చ ।
ప్రచ్ఛామి త్వాం విదుర ప్రశ్నమేతం భవంతి వై కాని మహాకులాని ॥

విదుర ఉవాచ

తపో దమో బ్రహ్మచిత్తం వితానాః పుణ్యా వివాహాః సతతాన్వదాసమ్ ।
యేష్యేవైతే సప్రగుణా వసంతి సమ్యగ్మృతాస్తాని మహాకులాని ॥

యేషాం న వృత్తం వ్యథతే న యోనిః చిత్తప్రసాదేన చరంతి ధర్మమ్ ।
యే కీర్తిమిచ్ఛంతి కులే విశిష్టాం త్యక్తాన్వతాస్తాని మహాకులాని ॥

అనిజ్యయా కువివాహైః వేదస్థోత్సాదనేన చ ।
కులాన్వకులతాం యాంతి ధర్మస్యాతిక్రమేణ చ ॥

మా నః కులే వైరకృత్ కశ్చిదస్తు రాజాఽమాత్మ్యే మా పరస్వాపహాలీ ।
మిత్రద్రిహీ లైకృతికోః ఽస్యతే వా పూర్వాశీ వా పితృదేవాతిభిభ్యః ॥

:: “గోవింద నామ సంకీర్తనమ్” ::

॥ అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ |
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ సమోస్తుతే ॥

॥ అథ లోకక్షేమ ప్రార్థనా ॥

సర్వేభవస్తు సుఖినః సర్వేసంతు నిరామయాః |
సర్వేభద్రాణి పశ్యంతు మాకశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥

॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ |
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అథ మంగళమ్ ॥

శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేర్థినామ్ |
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥